

OBEC ZEMNÉ

Hlavná 268

941 22 Zemné

HLAVNÝ KONTROLÓR OBCE ZEMNÉ

Materiál na zasadnutie

Obecného zastupiteľstva v ZEMNOM

Konané dňa: 01.03.2021

K bodu programu:

**Správa z kontroly – Kontrola účtovných dokladov Základnej školy Ányosa
Jedlika s VJM a Základnej školy Zemné.**

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodovú správu
3. Záznam z kontroly

Predkladá a spracoval: Ing. Tomáš Hegedúš, hlavný kontrolór obce Zemné

1. NÁVRH NA UZNESENIE

Návrh na uznesenie zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Zemnom, konaného dňa 01.03.2021 k bodu: „ Správa z kontroly - Kontrola účtovných dokladov Základnej školy Ányosa Jedlika s VJM a Základnej školy Zemné.

Obecné zastupiteľstvo v Zemnom

- berie na vedomie správu hlavného kontrolóra

2. DÔVODOVÁ SPRÁVA

Kontrola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Zemné v II. polroku 2020, ktorej predchádzalo oznámenie o finančnom zisťovaní prijaté dňa 11.11.2019 a následného písomného poverenia na vykonanie finančnej kontroly od starostu obce Zemné na Základnej škole Ányosa Jedlika s VJM a Základnej škole Zemné.

3. SPRÁVA O VÝSLEDKU KONTROLY

Kontrolované obdobie: roky 2018-2020

Miesto vykonania kontroly: Základná škola Ányosa Jedlika, Základná škola Zemné

Čas výkonu kontroly: 13. október 2020 – 15. december 2020

Dátum oboznámenia so správou: 26.02.2021

Dátum prerokovania správy: 01.03.2021

Dátum predloženia námietok:

Dátum predloženia prijatých opatrení:

Dátum predloženia správy o splnení prijatých opatrení:

Účel a cieľ kontroly: Cieľom kontroly bolo preverenie vzhľadom na vzniknutú situáciu preverenie účtovných dokladov Základnej školy Ányosa Jedlika s VJM a Základnej školy Zemné.

Kontrolované subjekty: Základná škola Ányosa Jedlika s VJM, Školská 845, 941 22 Zemné
(ďalej len Základná škola Ányosa Jedlika)
Základná škola Zemné, Školská 846, 941 22 Zemné
(ďalej len Základná škola Zemné)

Predmet kontroly: bankové účty, pokladničné doklady, zmluvy, faktúry a objednávky Základnej školy Ányosa Jedlika s VJM a Základnej školy Zemné

3.1 Kontrolné zistenia

Ako už bolo v dôvodovej správe spomenuté, táto kontrola bola vykonaná na základe Oznámenia o finančnom zisťovaní zo dňa 11.11.2019 prijatého zo Základnej školy Ányosa Jedlika s VJM. Na základe tohto oznámenia ma starosta obce Zemné poveril vykonaním finančnej kontroly v oboch základných školách, ktorých zriaďovateľom je obec Zemné. Vzhľadom na rozsah kontrolovaných skutočností bola kontrola rozdelená do dvoch fáz.

V prvej fáze som sa výlučne zameriaval na oblasť, kde sa konkrétne podozrenia vyskytli, teda na podozrivé transakcie na bankových účtoch základných škôl, ktoré z mojej strany viedlo k podaniu trestného oznámenia v tejto veci. V druhej fáze som sa zameriaval na oblasť účtovných dokladov, teda hlavne pokladničné doklady, faktúry, objednávky a zmluvy oboch základných škôl.

V prvom rade je potrebné v tejto oblasti poznamenať, že začiatkom roka 2020, keď sa začalo s prvou fázou kontroly, prevládali v účtovných dokladoch oboch základných škôl všeobecný neporiadok, kde mnohé účtovné doklady neboli organizované v časovom slede, chýbali, prípadne boli pomiešané medzi jednotlivými školami. V tomto smere sa zo strany účtovníčok oboch základných škôl postupne pracuje na odstraňovaní týchto nedostatkov z minulosti.

3.1.1 Pokladničné doklady

Tak ako pri bankových účtoch bolo potrebné zamerať pozornosť hlavne na pokladničné doklady, kde mohlo eventuálne dochádzať k podobným podozrivým transakciám. Z našej strany sa žiadne podozrivé transakcie v pokladničných dokladoch nenašli. Toto bolo verifikované aj zo strany Policajného zboru SR, ktorý si vyžiadal kompletnú účtovnú dokumentáciu základných škôl na znalecké skúmanie a okrem prípadov, ktoré boli označené v mojej predchádzajúcej kontrolnej správe, neboli nájdené žiadne ďalšie nezrovnalosti týkajúce sa ďalších neoprávnených transakcií.

3.1.2 Prijaté a vydané faktúry

Nakoľko pri faktúrach sa nepredpokladalo, že by sa mohli vyskytnúť nezrovnalosti ako v prípade v bankových účtov, tu som sa zameriaval hlavne na kontrolu povinných náležitostí účtovných dokladov a tak isto aj na sledovanie priebežného hospodárenia jednotlivých základných škôl. Kontrola bola vykonaná ako následná finančná kontrola na mieste v súlade s ustanoveniami zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite. Bola vykonaná kontrola kníh prijatých a vydaných faktúr, podklady na základe ktorých boli jednotlivé faktúry vystavené (zmluvy, objednávky), úhrady jednotlivých faktúr za kontrolované obdobie a tak isto evidencia a časová následnosť evidencie faktúr.

V Základnej škole Ányosa Jedlika s VJM boli kontrolované účtovné doklady k obdobiu kontroly už evidované v časovej následnosti v elektronickej forme a tak isto aj v papierovej forme v jednotlivých zakladačoch a v knihe vydaných faktúr. Vydané faktúry obsahujú všetky povinné náležitosti, sú označené referenčným číslom, je zabezpečená tzv. „kontrola štyroch očí“, všetky faktúry obsahujú kolónky s predkontáciami a sú riadne vedené v účtovníctve základnej školy.

Krycie listy jednotlivých faktúr obsahujú údaje o faktúre – referenčné číslo, údaje o dodávateľovi, údaje o vystavení a splatnosti, bankové údaje, predmet a celkovú sumu faktúry a taktiež predkontáciu predpisu. Na konci každého krycieho listu sú údaje o finančnej kontrole, kde sú uvedené dátumy overenia a mená pracovníkov, ktorí vykonali overenie faktúry a tak isto aj mená pracovníkov, ktorí zaúčtovali faktúry. Správnosť údajov je potvrdená ich podpisom.

Prijaté faktúry sú evidované elektronicke, ako aj v papierovej forme a sú založené v zakladačoch v časovej následnosti podľa dátumu ich prijatia a sú tak isto evidované v knihe prijatých faktúr. Všetky prijaté faktúry sú riadne vedené v účtovníctve základnej školy.

V Základnej škole Zemné, je možné konštatovať, že účtovné doklady za rok 2020 sú v poriadku, obsahujú všetky povinné náležitosti, tak ako tomu bolo v predchádzajúcom prípade v Základnej škole Ányosa Jedlika. Pri rokoch 2018 a 2019 bude však potrebné zosúladiť archivované faktúry v tlačenej podobe s evidenciou v elektronickej podobe, pretože v tomto

prípade mnohé faktúry neboli vytlačené a archivované, prípadne sa stratili v neporiadku, ktorý tam prevládal v minulosti.

Pri kontrole úhrad faktúr zo strany základných škôl, neboli z mojej strany zistené žiadne nedostatky. Všetky kontrolované prijaté faktúry boli uhrádzané riadne a včas.

Nakoľko sa aj v prípade základných škôl zriadených obcou Zemné jedná o použitie verejných financií aj v tomto prípade je potrebné dodržiavať požiadavky vyplývajúce zo zákona 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite, ktorý ukladá jednotlivým subjektom povinnosť vytvoriť v rámci svojej pôsobnosti podmienky na efektívne finančné riadenie a zároveň finančnú kontrolu a taktiež vytvoriť podmienky na to, aby pri verejných financiách boli dodržiavané zásady hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti.

Podľa vyššie uvedeného zákona majú subjekty povinnosť vykonávať základnú finančnú kontrolu pri každej finančnej operácii alebo jej časti na príslušných stupňoch riadenia, teda musí byť zabezpečené, aby proces spracovania faktúry zamestnancom bol odkontrolovaný aj vyššie postaveným odborným zamestnancom, prípadne priamo vedúcim zamestnancom, alebo štatutárom, čo vlastne predstavuje dodržanie zásady kontroly „štyroch očí“. Ako sme však boli svedkami, v tomto prípade sa v minulosti vyskytli vážne nedostatky.

3.1.2 Pokladničné knihy

Oblasť pokladničných kníh, teda hotovostného platobného styku patrila do oblastí, kde by mohlo dochádzať k prípadným podozrivým transakciám ako to bolo v prípade bezhotovostného platobného styku. V tomto prípade však v kontrolovanom období neboli nájdené žiadne vážnejšie nedostatky.

Ak vezmeme to úvahy len rok 2020, ktorý už bol plne v kompetencií nových účtovníčok v oboch základných školách, tu sa medzi účtovným stavom a tlačenými archivovanými dokladmi nevyskytli žiadne nedostatky. Jednotlivé hotovostné platby sú tu jednoznačne identifikovateľné, usporiadané v časovej následnosti a ku každej platbe je priradený aj pokladničný doklad preukazujúci na čo bola konkrétna suma minutá.

Čo sa týka skorších rokov, tu prebehla v dokladoch kontrola zo strany účtovníčok oboch základných škôl, zo strany znalca určeného Policajným zborom Slovenskej republiky a taktiež z mojej strany. Aj keď zo začiatku to tak nevyzeralo, našťastie sa v tejto oblasti nenašli žiadne nedostatky. Tak ako v ostatných prípadoch, aj tu prevládal neporiadok v účtovných dokladoch, ktorý bol zo strany účtovníčok postupne odstránený.

3.1.3 Zmluvné vzťahy

Kontrola bola zameraná na preverovanie formálnej správnosti jednotlivých zmlúv, teda či jednotlivé zmluvy obsahujú náležitosti vyplývajúce z legislatívy a tak isto na hľadanie rôznych chýb týkajúcich sa obsahovej stránky. Na druhej strane som sa samozrejme zameriaval aj na preverenie jednotlivých zmlúv z hľadiska ich predmetu. Čo sa povinných náležitostí týka, tu som sa zameriaval na kontrolu či jednotlivé zmluvy, obsahujú nasledujúce povinné náležitosti:

- **Druh zmluvy** (kúpna zmluva, nájomná zmluva, zmluva o diele, zmluva o poskytnutí dotácie, mandátna zmluva, atď., prípadne dodatky jednotlivých zmlúv alebo dohody)

- **Identifikáciu zmluvných strán** (názvy prípadne mená jednotlivých zmluvných strán, adresy zmluvných strán, IČO, bankové údaje, v prípade právnických osôb aj určenie osoby oprávnenej rokovať v mene spoločnosti / organizácie)

- **Predmet a účel zmluvy** (aký je dôvod na uzavretie tej-ktorej zmluvy v závislosti od povahy jednotlivých zmlúv)

- **Časové vymedzenie dohodnutých podmienok** (napr. doba nájmu nehnuteľnosti, termíny dodania, termín vypracovania projektov atď.)

- **Dátum uzavretia, účinnosti a ukončenia zmluvy a dátum jej zverejnenia na web stránke obce**

- **Mená a podpisy osôb ktoré zmluvu uzatvorili.**

Po stránke formálnej správnosti, povinných náležitostí a predmetu jednotlivých zmlúv môžem skonštatovať, že sú zmluvy v poriadku a obsahujú všetky povinné náležitosti vyplývajúce z legislatívy dotýkajúcej sa tejto oblasti.

3.1.4 Kontrola zverejňovania zmlúv a faktúr na základe

Kontrola v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Zemné bola ďalej zameraná na kontrolu povinného zverejňovania faktúr a zmlúv na web stránkach základných škôl. Na základe zákona č. 546/2010 Z.z. majú subjekty podľa zákona povinnosť zverejniť faktúry do 10 dní od ich doručenia povinnej osobe, najneskôr však do 30 dní od ich zaplataenia. Zo strany Základnej školy Ányosa Jedlika s VJM neboli zistené žiadne nedostatky, faktúry a zmluvy sú tu priebežne uverejňované na web stránke školy. Na web stránke Základnej školy Zemné sú uverejnené len faktúry, tu bude potrebné doplniť aj jednotlivé zmluvy. O tejto skutočnosti bude pani riaditeľka Základnej školy Zemné informovaná po prezentácii kontrolnej správy na zasadnutí obecného zastupiteľstva.

Záver

V druhej fáze kontroly sa žiadne ďalšie vážnejšie pochybenia nenašli, tak ako to bolo v predchádzajúcej fáze kontroly. Aj napriek tejto skutočnosti však treba poznamenať, že počas pôsobenia predchádzajúcej účtovníčky v oboch základných školách boli jednoznačne zanedbané postupy finančnej kontroly vyplývajúce pre tieto subjekty zo zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite, teda takzvaná kontrola „štyroch očí“.

Z tejto kontroly vyplýva, že každý účtovný doklad je potrebné aby popri pracovníčke ktorá daný doklad spracúva prekontrolovala aj nadriadená osoba, prípadne štatutár daného subjektu. Táto povinnosť bola jednoznačne zo strany pani riaditeľiek oboch základných škôl zanedbaná a taktiež v oboch základných školách chýbala smernica, ktorá by správny postup pri zadávaní platieb riešila.

Ako vieme z predchádzajúcej kontrolnej správy, bývalá účtovníčka základných škôl mala prístupové údaje k bankovým účtom a tak isto mala v tom čase aj GRID karty, s ktorými mohla podpisovať platobné transakcie, teda ak by sme to chceli zhrnúť a vyjadriť v krátkosti, tak všetko potrebné mala v rukách jedna osoba, ktorej všetci dôverovali a nikto nepredpokladal, že by k niečomu takému mohlo v našich podmienkach vôbec dochádzať.

Na niektorých z predchádzajúcich zasadnutí obecného zastupiteľstva zaznela otázka, že kto za vzniknutú situáciu môže a kto je za to zodpovedný. Podľa aktuálnych informácií, bolo voči bývalej účtovníčke základných škôl vznesené vo veci podozrivých finančných transakcií obvinenie, či bude nakoniec aj za tieto činy odsúdená je otázka, kde na odpoveď ešte budeme musieť nejaký čas počkať. Vzhľadom na vznesené obvinenie môžeme konštatovať, že naše predpoklady boli správne a naozaj dochádzalo z bankových účtov základných škôl k neoprávneným finančným transakciám na súkromný bankový účet.

Podľa informácií, ktoré máme k dispozícii z celkovej sumy, ktorá činila v Základnej škole Ányosa Jedlika s VJM sumu 4301,57 EUR v Základnej škole Zemné sumu 2214,97 EUR, bolo možné oprávnenosť finančných transakcií na bankový účet bývalej účtovníčky oboch základných škôl preukázať len pri platbách v celkovej výške približne 200,- EUR.

V tejto veci sa vedie aj druhé vyšetovanie týkajúce sa výlučne Základnej školy Zemné, kde počas kontroly bolo zistené, že do Sociálnej poisťovne bola prihlásená ďalšia osoba zo strany Základnej školy Zemné, ktorá však žiadny pracovný pomer v Základnej škole Zemné nikdy nevykonávala. Nakoľko v tejto veci vyšetovanie zo strany Policajného zboru Slovenskej republiky ešte stále trvá, momentálne máme k dispozícii len veľmi strohé informácie. Pre zaujímavosť však uvediem, že zo strany Sociálnej poisťovne bola podobná praktika odhalená v archívoch už v rokoch 2004-2006. Tieto skutočnosti sú už síce premlčané, ale vyplýva z nich otázka, odkedy sa v základných školách vlastne tieto nezrovnalosti diali.

Ďalšia podotázka, ktorá k predchádzajúcej otázke zaznela bola, že do akej miery sú tu zodpovedné školy a do akej miery je za vzniknutú situáciu zodpovedná obec. Ako som už vyššie naznačil, obe základné školy sú v tomto prípade zodpovedné do tej miery, že v nich absentovala alebo zlyhala akákoľvek predbežná finančná kontrola, teda tzv. „kontrola štyroch očí, ktorá by mala za úlohu takýmto neoprávneným transakciám predchádzať a zamedzovať.

Na druhej strane, či došlo aj k zlyhaniu následnej finančnej kontroly je skôr vecou uhľ'a pohľadu, pretože sa na dané pochybenia prišlo a tieto boli zo strany Základnej školy Ányosa Jedlika s VJM aj riadne oznámené, pre korektnosť však je potrebné podotknúť, že toto bolo skôr následkom náhody ako systematickej finančnej kontroly, či už zo strany školy, alebo zo strany obce. Za predpokladu, že by nedošlo k odchodu účtovníčky z predmetnej základnej školy, by sa zrejme na tieto neoprávnené transakcie nikdy neprišlo a postupne by sa stali premlčanými.

Do akej miery tu je zodpovedná obec je ťažké jednoznačne určiť. Obec Zemné je síce zriaďovateľom Základných škôl v obci Zemné a tieto základné školy sú dotované z verejných financií, avšak treba brať do úvahy aj fakt, že obe základné školy majú právnu subjektivitu a tým pádom majú aj určitú autonómiu pri riešení vlastnej agendy, ktorá sa deje nezávisle od obce. Vzhľadom na to, že sa jednalo o dlhoročnú pracovníčku základných škôl, ktorá navyše pochádza z obce Zemné a ktorá mala vo všeobecnosti dôveru ľudí v obci, by bolo podľa môjho názoru značne špekulatívne tvrdiť, či je okrem nej ešte niekto iný zodpovedný za vzniknutú situáciu, či by sa týmto neoprávneným transakciám dalo nejakým spôsobom zamedziť alebo že by fungujúci systém základnej finančnej kontroly nebolo možné v jej prípade nejakým iným spôsobom vzhľadom na jej postavenie obísť a zneužiť.

Keďže sa táto problematika s nami prelínala počas celého roka 2020, mnohé z problémov, ktoré som označil v oboch kontrolných správach boli napravené zo strany jednotlivých základných škôl takpovediac za behu počas roka. Tu mám konkrétne na mysli, nekompletnú a chýbajúcu účtovnú dokumentáciu a vo všeobecnosti neporiadok, ktorý v jednotlivých základných školách po odchode bývalej pani účtovníčky panoval.

Moje odporúčania v tomto smere, ktoré budem prezentovať po zasadnutí obecného zastupiteľstva riaditeľkám oboch základných škôl sú, že na jednej strane, bude potrebné vypracovať internú smernicu, ktorá bude riešiť nakladanie s finančnými prostriedkami základných škôl, bude presne definovať postup pri finančných transakciách, či už hotovostných alebo bezhotovostných a taktiež kde bude presne definovaný celý mechanizmus predbežnej a následnej finančnej kontroly, samozrejme za predpokladu, že sa takáto smernica bude do budúcnosti aj dodržiavať, aby viac nedošlo k takým nezrovnalostiam, akých svedkami sme boli v predchádzajúcich rokoch.

V Zemnom 20.02.2021

Ing. Tomáš Hegedúš
Hlavný kontrolór obce Zemné